

[**Horten Lange.**]

jeg under ikke dansk landbrug, at vi skal have disse lånemidler portioneret ud på staldbygninger af alle tænkelige typer, hvis det i hovedsagen vil vise sig, at det, vi trænger til, er et relativt lille antal faste og velgemmentænkte standards.

Hvad angår forslaget om ændring af loven om støtte til yngre landmænd, skal jeg blot sige, at denne forbedring af mulighederne for generationsskifte kan jeg i hovedtræk tilslutte mig. Vi har tidligere støttet en lovgivning af denne art og kan gøre det igen. Det forekommer mig, at skal vi overhovedet have en fornuftig nyudvikling i vores landbrug, så er det en af betingelserne, at de yngre landmænd kan komme ind, og det bliver det naturligvis ikke i mindre grad, efterhånden som brugsstørrelserne bliver større, hvad de naturnødvendigt må blive, i hvert fald målt som økonomiske driftsenheder, når antallet af landmænd går så grueligt ned, som vi med sikkerhed kan se det vil gøre i løbet af de kommende år.

Jeg skal med disse bemærkninger om de enkelte lovforslag blot resumerende sige, at dette er nogle efter min opfattelse forholdsvist beskedne træk i en landbrugsreform, hvor tendensen i visse hovedtræk er på samme linje, som jeg tidligere har gjort mig til talsmand for her i tinget, og hvor vi meget gerne ser, at denne tendens bliver endnu mere udviklet til en ægte og fremadpegende landbrugsreform.

Jeg vil blot tilføje nogle ting, som jeg mener også er vigtige. Det er ikke blot selve brugene og investeringen i dem, som er afgørende for dansk landbrug, afgørende er det også, om produktionen bliver således bearbejdet, at vi sikrer, at driftsresultaterne bliver gunstige i tilstrækkelig grad. Det ville jo være gavnligt, var freden — i denne forbindelse samarbejdsviljen, og hvad der nu ellers skal til — kunne spredes i endnu højere grad, end det har været tilfældet i de senere år. Jeg indrømmer, at der er sket mange gunstige og fornuftige sammenlægninger af mejerier og slagterier, men selv på det fredsommelige Fyn kan selv et æret medlem af dette ting ikke få noget som helst til at gå i hak. Egentlig burde vi på et eller andet tidspunkt ved behandlingen af en landbrugslov med passende penge i sig, nu laver vi en tænkepause i folketinget, og be-

tingelsen for, at vi overhovedet kommer videre, er, at I bliver fredelige, kammerater, og sørger for, at der sker den fornuftige strukturtilpasning, som jo i realiteten er basis for, at det overhovedet kan betale sig at udvikle disse fremskridt på det landbrugsmæssige område.

Som sagt, jeg tvivler ikke på, at der er megen god vilje, men hvis den gode vilje ikke trækker samme vej, virker den jo tilfældigvis som uvilje, og det synes i en lang række tilfælde at være det, der har været prægende. Vi kan lave reformer på landbrugsområdet, arronderinger og tillæg osv., og vi kan lave låneordninger, men hvis den produktionsordning, som landbrugsorganisationerne i hovedsagen selv står for, ikke følger med, så bliver det nogle halve landbrugsreformer, vi laver. Dette blot sagt som et afrundende ord med på vejen: den del af styringen af landbrugets udvikling skulle meget hurtigt tage det næste alvorlige spring fremad; det er ikke tiden til at lave undersalg af skinker på et fjernt marked, men tiden til at lave fredelige aftaler hjemme.

Kjær Rasmussen: Det er en kendt sag, at dansk landbrug har haft problemer siden midten af 1950'erne; fra da af blev det nemlig klart, at man producerede til mættede markeder, et forhold, som vel selv de ihærdigste reklamekæmpagner ikke kunne gøre meget ved. Der skete samtidig det, at bytteforholdet forringedes år for år, og til sidst stod landbruget så i den situation at måtte bede staten om subsidier for overhovedet at kunne klare skærene. Landbruget fik de ønskede støtteordninger og sparkede dermed liberalismen ud ad bagdøren. Men samtidig med at dette skete, strøede politikerne også sand på problemerne, idet man låste strukturen fast. Småbrugene kørte videre, mekaniseringen tog fart og endte i overmekanisering takket være fordelagtige afskrivningsregler. Produktiviteten led skade, landbrugsstøtten kapitaliseredes, således at generationsskiftet i dag er næsten uigennemførligt.

Vi har sagt før, at vi gerne vil være med til at hjælpe landbruget over nogle problemer, men vi kan ikke deltage på det nuværende grundlag, hvor der som før nævnt foregår en udpumpning af penge fra stats-